

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Projectnummer | 1282613.LS
Voorwaarden Raamovereenkomst
onderhoudswerkzaamheden aan
Laagspanningsinstallaties op Defensie locaties

Datum
Status

18 juli 2021
Concept
V01

Voorwaarden Raamovereenkomst onderhoudswerkzaamheden aan Laagspanningsinstallaties op Defensie locaties

0. Begrippen en toepasselijkheid

- 0.1 In deze voorwaarden en overige aanbestedingsdocumenten worden een aantal begrippen gebruikt. Aan deze begrippen komt de betekenis toe die hieraan wordt gegeven in paragraaf 1 van de Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012 (UAV 2012).
- 0.2 In aanvulling op de begrippen in paragraaf 1 van de UAV 2012 worden ter verduidelijking van de aanbestedingsdocumenten een aantal begrippen toegevoegd. In bijlage R.00 van deze voorwaarden worden de betreffende begrippen geduid.
- 0.3 Deze Voorwaarden zijn van toepassing op de Raamovereenkomst en de Nadere opdrachten.

1. Voorwerp van de Raamovereenkomst

- 1.1 De Raamovereenkomst heeft betrekking op het Werk volgens de bijlage R.03 opgenomen Werkomschrijving. Opdrachtgever is gerechtigd gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst Nadere Opdrachten te verstrekken tot het verrichten van deze Werken.
- 1.2 In aanvulling op het bepaalde in artikel 1.1 van deze Raamovereenkomst, kunnen de volgende Werken worden verricht:
 - 1. Preventief onderhoud waarvan de werkzaamheden bestaan uit:
 - a. Periodieke onderhoudsactiviteiten
 - b. Periodieke inspecties
 - c. BOEI-inspecties
 - d. Inventarisaties
 - 2. Correctief onderhoud waarvan de werkzaamheden bestaan uit:
 - a. Herstellen van manco's (herstellen van tekortkomingen in de installaties voorkomend uit het onderhoud); en
 - b. Herstellen van storingen door een storingsdienst, welke 24/7 telefonisch bereikbaar is voor het melden en het verhelpen van storingen.
 - 3. Projecten waarvan de werkzaamheden bestaan uit:
 - a. Commandantenvoorzieningen (COVO's) (ter verbetering of wijziging of uitbreiding van beschreven installaties, op verzoek van de gebruiker);
 - b. Monodisciplinaire projecten (ter verbetering of wijziging of uitbreiding van de beschreven installaties); en
 - c. Vervangingen van de beschreven installaties.
 - 4. Aanvullende werkzaamheden met als voorwaarden dat deze werkzaamheden een directe relatie hebben met de werkzaamheden zoals hierboven beschreven en beperkt van omvang zijn.
- 1.3 Aannemer verplicht zich om, naar aanleiding van een Offerteaanvraag door Opdrachtgever, een offerte uit te brengen. Elke Offerte van de Aannemer moet uitgaan van de prijzen/tarieven in het prijzenboek (Bijlage R.04) welke onderdeel is van de Raamovereenkomst, indien en voor zover het Prijzenboek prijzen/tarieven bevat die zien op het in de Offerteaanvraag beschreven Werk.

- 1.4 Voor de tarieven voor materiaal/onderdelen/ componenten bij herstellen storingen, herstellen manco's, vervangen van onderdelen, dan wel andere werkzaamheden waar materiaal/onderdeel wordt geleverd, geldt dat de prijzen voor de geleverde materialen/onderdelen/ componenten worden vastgesteld op basis van de prijzen zoals deze zijn vastgelegd in het prijzenboek (bijlage R.XX), danwel de procedure zoals beschreven in hoofdstuk 7 van de Werkomschrijving (bijlage R.03). Met primaire leveranciersprijzen wordt bedoeld: de netto prijzen zoals door de leverancier van de materialen/onderdelen worden berekend. De te verwerken materialen/onderdelen/componenten dienen van een prijsniveau te zijn zoals dat tot stand komt op een effectief concurrerende groothandelsmarkt. De Aannemer brengt alle door hem van de leverancier te verkrijgen kortingen en/of bonussen in mindering op de netto prijzen. In alle gevallen geldt dat de prijzen van de materialen/onderdelen en componenten DDP worden geleverd, conform Incoterms 2000.
- 1.5 Indien de in de Offerteaanvraag genoemde Werken door Opdrachtgever door middel van een ondertekende schriftelijke mededeling aan Aannemer wordt opgedragen, is Aannemer verplicht die Nadere Opdracht uit te voeren.
- 1.6 Deze Voorwaarden zijn integraal van toepassing op de Raamovereenkomst en alle Nadere Opdrachten die gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst door Opdrachtgever worden opgedragen aan Aannemer, tenzij in een Nadere Opdracht uitdrukkelijk van deze Voorwaarden wordt afgeweken.
- 1.7 Op deze Voorwaarden zijn de Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012 (UAV 2012) van toepassing, voor zover daarvan in de Raamovereenkomst of Nadere Opdracht niet uitdrukkelijk is afgeweken.
- 1.8 Op deze Voorwaarden is het Nederlands Recht van toepassing.
- 1.9 Opdrachtgever is niet verplicht om gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst Nadere Opdrachten tot het verrichten van Werken te verstrekken, maar is daartoe gerechtigd. Aannemer kan derhalve generlei aanspraak maken op het verkrijgen van Nadere Opdrachten tot het verrichten van Werken gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst.
- 1.10 De navolgende documenten omschrijven in onderlinge samenhang de rechten en verplichtingen die voor Partijen uit de Raamovereenkomst en Nadere opdrachten voortvloeien. Voor zover deze documenten met elkaar in tegenspraak zijn, prevaleert het eerdergenoemde document boven het later genoemde:
- De Nadere Opdracht, zijnde een eventuele Offerteaanvraag, Offerte en de getekende opdrachtbrief inclusief bijbehorende Bijlagen;
 - Deze Voorwaarden inclusief de bijbehorende Bijlagen met de getekende brief van definitieve gunning van de Raamovereenkomst aan Aannemer;
 - (optioneel) Verslag verificatiegesprek d.d. xxxxx;
 - Nota('s) van Inlichtingen d.d. xxxxx;
 - De Werkomschrijving inclusief bijbehorende Bijlagen;
 - De UAV 2012;
 - De Inschrijving van Aannemer inclusief bijbehorend prijzenboek.
- In afwijking van het voorgaande geldt:
Indien de kwaliteit van de Inschrijving hoger is dan de uitgevraagde kwaliteit, is die aangeboden kwaliteit onderdeel van de Nadere Opdracht.
- 1.11 De Werken zoals bepaald in artikel 1.2 dienen te worden uitgevoerd met inachtneming van de vigerende wet- en regelgeving, voorschriften en eisen zoals opgenomen in de Werkomschrijving (Bijlage R.03).

2. Totstandkoming, duur en beëindiging van de Raamovereenkomst

- 2.1 De Raamovereenkomst komt tot stand door schriftelijke definitieve gunning van de Raamovereenkomst aan Aannemer onder vermelding van het perceel waarvoor de Raamovereenkomst tot stand komt.
- 2.2 De Raamovereenkomst treedt in werking op de datum vermeld in de brief van de definitieve gunning. De Raamovereenkomst wordt aangegaan voor de duur van 48 maanden te rekenen vanaf de ingangsdatum.
- 2.3 Opdrachtgever heeft het recht de Raamovereenkomst tweemaal voor de duur van 24 maanden te verlengen. Aannemer stemt door Inschrijving op Aanbesteding van de onderhavige Raamovereenkomst bij voorbaat in met een eventuele verlenging van de Raamovereenkomst door Opdrachtgever. Opdrachtgever stelt Aannemer uiterlijk 6 maanden voor het verstrijken van de initiële duur van de Raamovereenkomst zoals bepaald in artikel 2.2 schriftelijk in kennis van gebruikmaking van de verlengingsoptie door Opdrachtgever.
- 2.4 De voorwaarden van de Raamovereenkomst blijven van toepassing na beëindiging van de Raamovereenkomst met betrekking tot reeds voor de beëindiging verstrekte Nadere Opdrachten zoals bepaald in artikel 3 die na het eindigen van de Raamovereenkomst nog aan Opdrachtgever geleverd moeten worden.
- 2.5 De Raamovereenkomst kan door Opdrachtgever worden beëindigd indien de maximale waarde van de Raamovereenkomst is bereikt of deze door een eerstvolgende Nadere Opdracht kan worden overschreden, zonder dat daarvoor enig recht op schadevergoeding ontstaat. De maximale waarde van de Raamovereenkomst is voor de gehele looptijd van de Raamovereenkomst inclusief verlengingen vastgesteld op € XXX miljoen.
- 2.6 In aanvulling op paragraaf 46 van de UAV 2012 heeft de Opdrachtgever het recht de Raamovereenkomst onmiddellijk te beëindigen tegen een door hem benoemde datum als er sprake is van 1 of meer van de volgende gebeurtenissen of omstandigheden:
- 2.6.1 Aannemer staakt gedurende een periode van 3 opeenvolgende weken de uitvoering van nagenoeg alle verplichtingen voortvloeiend uit een Nadere Opdracht, tenzij dit is voorzien in een tevoren door Aannemer aan Opdrachtgever overhandigde planning;
- 2.6.2 Aannemer:
- dient een verzoek tot (voorlopige) surseance van betaling aan of deze wordt aan hem verleend;
 - vraagt zijn eigen faillissement aan of wordt in staat van faillissement verklaard;
 - wordt ontbonden en vereffend (liquidatie);
 - gaat een fusie of splitsing aan of wordt ontbonden;
- 2.6.3 Aannemer is bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis veroordeeld voor een delict betreffende professionele integriteit;
- 2.6.4 Aannemer heeft een boete of een last onder dwangsom door de Autoriteit Consument en Markt opgelegd gekregen wegens een overtreding van artikel 6 lid 1 of artikel 24 lid 1 Mededingingswet, tenzij deze door de rechter of Autoriteit Consument en Markt is vernietigd, ingetrokken of geschorst;

2.6.5 Personeel van Aannemer is, gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst, in een in kracht van gewijsde gegaan vonnis veroordeeld wegens een misdrijf als bedoeld in artikel 177 van het Wetboek van Strafrecht;

2.6.6 Op meer dan een kwart van de activa van Aannemer wordt executoriaal beslag gelegd.

2.7 In aanvulling op paragraaf 46 van de UAV 2012 mag Opdrachtgever de Raamovereenkomst beëindigen tegen een door hem benoemde datum als er sprake is van één of meerdere Tekortkomingen. Tekortkomingen waarbij na ingebrekestelling binnen de daarbij door Opdrachtgever gestelde redelijke termijn de aanleidingen voor de Tekortkomingen zijn weggenomen, tellen in dit verband niet mee.

2.8 Beëindiging van de Raamovereenkomst als bedoeld in de artikelen 2.6 en 2.7 brengt ook beëindiging van de op dat moment nog lopende Nadere Opdrachten met zich mee.

2.9 In het geval van beëindiging van de Raamovereenkomst als bedoeld in de artikelen 2.6 en 2.7 is Opdrachtgever geen vergoeding aan Aannemer verschuldigd anders dan vergoeding van de tot het moment van beëindiging verrichte werkzaamheden. Vergoeding van de verrichte werkzaamheden vindt plaats conform de verrekening zoals is opgenomen in artikel 4.10 van deze Voorwaarden van de Raamovereenkomst.

3. Nadere Opdrachten

3.1 Het verstrekken van Nadere Opdrachten tot het verrichten van Werken geschiedt op één van de volgende twee wijzen, zoals beschreven in 3.1.1 en 3.1.2:

3.1.1 Opdrachtgever verstrekt een Nadere Opdracht voor Werken welke direct en onomstotelijk volgen uit de Werkomschrijving en zijn vastgelegd in het Prijzenboek (bijvoorbeeld voor preventief onderhoud).

3.1.2 Opdrachtgever verstrekt een Nadere Opdracht (voor correctief onderhoud, projecten en aanvullende werkzaamheden) door middel van het doorlopen van een offertetraject aan de hand van de volgende stappen:

Stap 1: Opdrachtgever vraagt bij Aannemer een offerte aan door middel van een Offerteaanvraag die tenminste bestaat uit een Werkomschrijving, indien nodig aangevuld met aanvullende eisen;

Stap 2: Binnen de termijn als aangegeven in de Offerteaanvraag en gerekend vanaf de verzenddatum van de Offerteaanvraag, verstuurt Aannemer aan Opdrachtgever per e-mail een offerte, op basis van het Prijzenboek;

In de offerte vermeldt Aannemer tenminste de volgende gegevens:

- Naam Defensielocatie('s);
- Offertenummer/kenmerk Aannemer;
- Omschrijving van de Werken;
- Kostenuitsplitsing op basis van het prijzenboek;
- Totaalprijs op basis van het prijzenboek (exclusief btw);
- btw;
- Werkplanning per kalenderjaar;
- Namen, telefoonnummer monteurs (gescreend en in het bezit van een VOG en Defensie pas voor de duur van de Nadere Opdracht).

- Stap 3:** Indien Aannemer nader overleg met Opdrachtgever over de Offerteaanvraag wenselijk acht, neemt Aannemer daartoe minimaal 1 week voor de in de Offerteaanvraag genoemde termijn voor het indienen van de Offerte contact met Opdrachtgever op;
- Stap 4:** Indien gevraagd door Opdrachtgever, dient Aannemer binnen een overeengekomen termijn een aangepaste offerte in;
- Stap 5:** Opdrachtverstrekking van de Nadere Opdracht door Opdrachtgever door middel van een getekende, schriftelijke Opdrachtbrief (Indien Offerte wordt afgewezen eindigt het proces bij stap 4);
- Stap 6:** Binnen 5 werkdagen na ontvangst van de Opdrachtbrief, neemt Aannemer contact op met de contactpersoon van Opdrachtgever. De contactpersoon van Opdrachtgever geeft zo nodig aanwijzingen over de toegang van personen en/of bouwstoffen;
- Stap 7:** In afwijking van paragraaf 7, lid 1 van de UAV 2012, zal de uitvoering van de Nadere Opdracht starten op de datum als overeengekomen door Partijen in de Nadere Opdracht;
- 3.2 Aan het verkrijgen van een (aangepaste) offerte, zijn voor Opdrachtgever geen kosten verbonden.
- 3.3 Indien bij een Nadere Opdracht niet tot overeenstemming wordt gekomen en de Offerte wordt afgewezen (zie stap 5) is Opdrachtgever gerechtigd de opdracht bij derden onder te brengen.

4. Financiële afspraken

- 4.1 Nadat Opdrachtgever het Werk, of in voorkomend geval delen van het Werk, heeft goedgekeurd geschiedt, na aftrek van door Opdrachtgever eventuele opgelegde boetes/kortingen zoals beschreven in bijlage R.08, facturering en betaling zoals is aangegeven in de Nadere Opdracht.
- 4.2 In afwijking van paragraaf 40, lid 6 van de UAV 2012 vindt betaling van facturen die voldoen aan de in Nadere Opdracht bepaalde eisen, plaats binnen 30 dagen na ontvangst door Opdrachtgever daarvan.
- 4.3 Paragraaf 43a, lid 8 van de UAV 2012 is niet van toepassing.
- 4.4 In afwijking van paragraaf 45, lid 2 van de UAV 2012 is de zinsnede '... wordt het in het voorgaande lid bepaalde percentage na het verstrijken van veertien dagen met 2 verhoogd, en ...' niet van toepassing.
- 4.5 Facturatie geschiedt door E-facturatie. De Aannemer dient de factuur voor het Rijksvastgoedbedrijf aan te leveren als e-factuur onder vermelding van het inkoopordernummer(vereist). Zie voor de mogelijkheden tot e-facturatie: <https://www.logius.nl/diensten/e-factureren/>
- 4.6 Voor al uw vragen over e-facturen aan de Rijksoverheid kunt u terecht bij de Helpdesk Elektronisch Factureren voor leveranciers: <http://helpdesk-efactureren.nl/> en helpdesk-efactureren@rvo.nl.

- 4.7 Opdrachtgever behoudt zich het recht voor betalingen aan Aannemer op te schorten in geval van facturen die onjuiste of onvolledige gegevens bevatten. Aannemer heeft in dergelijke gevallen geen aanspraak op enigerlei vorm van schade- of rentevergoeding.
- 4.8 De bij de Inschrijving ingediende eenheidsprijzen als vermeld in het prijzenboek zijn voor de duur van de Raamovereenkomst vast en onveranderlijk, behoudens het gestelde in artikel 4.9. De betreffende prijzen en tarieven gelden voor de Aannemer en voor de eventueel door de Aannemer in te zetten onderaannemer(s).
- 4.9 De prijzen en uurtarieven, zoals vastgelegd in het prijzenboek, worden jaarlijks geïndexeerd voor het daaropvolgende kalenderjaar (ingang indexering: per 1 januari van ieder opvolgend kalenderjaar, ingaand één jaar na ingangsdatum overeenkomst). Indexering vindt plaats op basis van de indexatie methodiek, zoals beschreven in bijlage R.12. Aannemer dient het nieuwe prijzenboek uiterlijk twee maanden voorafgaand aan het nieuwe contractjaar in te dienen bij Opdrachtgever.
- 4.10 Indien de Raamovereenkomst door Opdrachtgever tussentijds wordt beëindigd wordt het bedrag dat Aannemer voor de reeds uitgevoerde werkzaamheden onder alsdan lopende Nadere Opdrachten toekomt, vastgesteld volgens de verrekenprijzen zoals opgegeven in het prijzenboek.
- 4.11 Voor elke onder de Raamovereenkomst opgedragen Nadere Opdracht geldt een onderhoudstermijn als bedoeld in paragraaf 11 UAV 2012. De duur van de onderhoudstermijn bedraagt 12 maanden.

5. Aansprakelijkheid

- 5.1 Aansprakelijkheid voor schade aan met het Werk in verband staande werken van Opdrachtgever en derden en aan andere werken en eigendommen van Opdrachtgever en derden:
- 5.1.1 Schade bij Opdrachtgever
Voor schade waarvoor Aannemer ingevolge § 6 lid 8 UAV 2012 jegens Opdrachtgever aansprakelijk is, is die aansprakelijkheid in omvang beperkt tot een bedrag van 2.500.000,- Euro per jaar.
- 5.1.2 Schade bij derden
Aannemer dient Opdrachtgever te vrijwaren tegen aanspraken van derden tot vergoeding van schade als bedoeld in § 6 lid 9 UAV 2012, voor zover dit schade aan zaken betreft, tot een bedrag van 2.500.000,- Euro per jaar. Opdrachtgever vrijwaart Aannemer op zijn beurt tegen aanspraken van derden tot vergoeding van schade voor zover dit schade aan zaken betreft en voor zover die aanspraken het bedrag van 2.500.000,- Euro per jaar te boven gaan.
- 5.1.3 Uitzondering
Bovenstaande beperking van de omvang van de aansprakelijkheid van Aannemer lijdt uitzondering in geval van opzet, grove schuld of grove nalatigheid aan diens zijde.
- 5.2 Aansprakelijkheid voor schade, anders dan aan met het Werk in verband staande werken van Opdrachtgever en derden en aan andere werken en eigendommen van Opdrachtgever en derden:

5.2.1 Schade bij Opdrachtgever

Voor schade waarvoor Aannemer ingevolge artikel 6:74 BW jegens Opdrachtgever aansprakelijk is, is die aansprakelijkheid in omvang beperkt tot een bedrag van 10% van de Nadere Opdrachtsom voor de looptijd van de Nadere Opdracht.

5.2.2 Schade bij derden

Aannemer dient Opdrachtgever te vrijwaren tegen aanspraken van derden tot vergoeding van schade als bedoeld in § 6 lid 9 UAV 2012, voor zover dit andere dan schade aan zaken betreft, tot een bedrag van 10% van de Nadere Opdrachtsom voor de looptijd van de Nadere Opdracht. Opdrachtgever vrijwaart Aannemer op zijn beurt tegen aanspraken van derden tot vergoeding van schade voor zover dit andere dan schade aan zaken betreft en voor zover die aanspraken het bedrag van 10% van de Nadere Opdrachtsom voor de looptijd van de Nadere Opdracht te boven gaan.

5.2.3 Uitzondering

Bovenstaande beperking van de omvang van de aansprakelijkheid van Aannemer lijdt uitzondering in geval van opzet, grove schuld of grove nalatigheid aan diens zijde. Evenmin geldt die beperking in het geval van letsel- of overlijdensschade.

- 5.3 In afwijking van de UAV 2012 geldt dat het tekstdeel "ondanks nauwlettend toezicht" in paragraaf 12, lid 2 sub b van de UAV 2012 komt te vervallen.

6. Communicatie

- 6.1 Kennisgevingen (schriftelijk of per mail) die Partijen op grond van de Raamovereenkomst aan elkaar doen, vinden schriftelijk plaats en worden gericht aan de contactpersonen genoemd in artikel 6.2.

- 6.2 Opdrachtgever en Aannemer stellen de volgende contactpersonen aan:

6.2.1. Bij aanvang van de Raamovereenkomst wijzen Partijen elk een contractmanager aan.

6.2.2. Contactpersonen voor de uitvoering van de werkzaamheden namens Opdrachtgever en Aannemer worden per Nadere opdracht aangewezen.

- 6.3 In het geval van tijdelijke of blijvende ontstentenis van de onder artikel 6.2 van de Voorwaarden Raamovereenkomst genoemde contactpersonen, wijzen Partijen zo spoedig mogelijk een vervanger aan.

- 6.4 Gedurende de duur van de Raamovereenkomst zal tenminste 4 keer per jaar een kwartaal overleg plaatsvinden tussen contractmanagers van Partijen als bepaald in artikel 6.2.1 en deze overleggen vinden in beginsel plaats ten kantore van Opdrachtgever. Verslaglegging van deze kwartaaloverleggen wordt verzorgd door Opdrachtgever. Op verzoek van één van de Partijen kan tussentijds overlegd worden over (de)escalatie van een ontstane situatie met als doel het waarborgen van het gewenste kwaliteitsniveau van de Werken en de financiële afwikkeling daarvan.

- 6.5 Gedurende de duur van de Raamovereenkomst zal maandelijks operationeel overleg plaatsvinden ten behoeve van de dagelijkse aansturing van het uitvoeren van de Werken. Deze overleggen zullen plaatsvinden tussen contactpersonen van Partijen als bepaald in artikel 6.2.2. en vinden in beginsel plaats ten kantore van Opdrachtgever. Verslaglegging van deze overleggen wordt verzorgd door Aannemer.

- 6.6 Op ad hoc basis kan er overleg plaatsvinden tussen contactpersonen van Partijen als bepaald in artikel 6.2.

- 6.7 Een conceptagendavoorstel voor het overleg dat wordt bedoeld in artikel 6.4 is toegevoegd als Bijlage R.07.
- 6.8 Alle correspondentie, zowel mondeling als schriftelijk, inzake de uitvoering van het Werk dient in de Nederlandse taal te geschieden.

7. Toegankelijkheid en locaties van Werken

- 7.1 De Werken worden in beginsel verricht op de Defensielocaties van het betreffende perceel van Opdrachtgever of ten kantore van Aannemer. De met de Defensielocaties samenhangende objectenlijst staat in de Keuringsplannen van het betreffende Perceel. Opdrachtgever geeft geen garantie ten aanzien van de volledigheid van de objectenlijst en behoudt zicht het recht voor objecten aan de lijst toe te voegen, dan wel te verwijderen.
- 7.2 Op de Defensielocaties geldt een toegangsregeling en is het Defensie Beveiligingsbeleid van kracht. Per object kunnen de procedures licht afwijken, en dient uitvoering van de Werken te geschieden binnen de door de commandant van de defensielocatie vast te stellen regels. Aannemer, zijn personeel en/ of onderaannemers dienen diens aanwijzingen strikt te volgen. In bijlage R.09 wordt de werkwijze voor de toegangsregeling en het verkrijgen van een Defensiepas weergegeven. U dient deze op te volgen.
- 7.3 Het maken van beeld- en geluidsopnamen op Defensielocaties is niet toegestaan, tenzij hiervoor schriftelijke toestemming is ontvangen van Opdrachtgever.
- 7.4 In afwijking van paragraaf 16, lid 3 van de UAV 2012 is het niet toegestaan naamsaanduidingen of reclame aan te brengen op de objecten en/of de installaties/bouwdelen.
- 7.5 Aannemer, zijn personeel en/ of onderaannemers dienen duidelijk herkenbare bedrijfskleding te dragen.
- 7.6 Op Defensie of Rijks locaties wordt geen ruimte beschikbaar gesteld aan de Aannemer voor administratieve werkzaamheden of opslag van materiaal. Voertuigen van de aannemer mogen niet gestald worden op Defensie of Rijks locaties buiten Kantooruren.

8. Administratie

- 8.1 Aannemer zal medewerking verlenen aan een verdergaande centralisatie van het beheer van technische gegevens en optimalisatie van registratie van gegevens, betreffende Werken zoals beschreven in artikel 1.2, via een eventuele uitbreiding en/of wijziging van de Web-based applicatie(s) van Opdrachtgever.
- 8.2 Alle digitale documenten zullen door Partijen in een Web-based applicatie worden geplaatst. Partijen kunnen hier beiden in werken en de relevante documenten actueel houden.

9. Eisen aan te gebruiken bouwstoffen, installatie-onderdelen en componenten

- 9.1
- a. Te verwerken bouwstoffen dienen te voldoen aan het bepaalde van paragraaf 17 UAV 2012 en van de eerste soort c.q. eerste kwaliteit te zijn;
 - b. Aannemer past indien mogelijk circulaire bouwstoffen toe. Van circulaire bouwstoffen is sprake bij 1. hergebruik van materialen en producten of gebruik van hernieuwbare materialen en/of 2. het hoogwaardig (mogelijk maken van) hergebruik op product-, onderdeel- en materiaalniveau (door o.a. ontwerp en vermijden van toxiciteit).

- 9.2 Indien toepassing van 9.1b ertoe leidt dat wordt afgeweken van 9.1a, dient hierover afstemming plaats te vinden met Opdrachtgever.
- 9.3 Voor alle nieuw te leveren installaties geldt, in aanvulling op de UAV 2012, dat Aannemer garandeert dat voor een periode van 10 jaar de voor onderhoud noodzakelijke onderdelen leverbaar zijn.

10. Social Return

- 10.1 Gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst besteedt Aannemer 5% van de waarde van de loonsom van alle Nadere Opdracht binnen een contractjaar onder deze Raamovereenkomst aan extra werk(ervarings)plaatsen voor mensen uit de volgende doelgroep(en):
- Werkloosheidswet (WW) gerechtigden, die langer werkloos zijn dan 12 maanden, en/of 50 jaar of ouder zijn, in aansluiting op de premiekorting oudere werknemers.
 - Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) gerechtigden.
 - Regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) gerechtigden.
 - Wet Arbeidsongeschiktheid zelfstandigen (WAZ) gerechtigden.
 - Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemers (IOAW) gerechtigden.
 - De Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen (IOAZ) gerechtigden.
 - Leer/werkplekken of lonen voor niet uitkeringsgerechtigde werkzoekenden (nuggers).
 - Leer/werkplekken of lonen voor vroegtijdig schoolverlaters en jongeren met onvoldoende kwalificaties.
 - Leer/werkplekken in het kader van BOL/BBL opleidingen, VSO en/of praktijkscholen.
- 10.2 Aannemer zal de bijdrage social return niet inzetten voor werkzaamheden die niet direct verband houden met het voorwerp van de Raamovereenkomst, waaraan de verplichting als genoemd in artikel 10.1 is gekoppeld.
- 10.3 Aannemer stuurt aan Opdrachtgever eenmaal per jaar geheel ingevuld en ondertekend een verantwoordingsformulier social return toe. Het verantwoordingsformulier social return is opgenomen als Bijlage R.06.
- 10.4 Aannemer gaat ermee akkoord dat als Opdrachtgever op basis van verantwoordingsformulieren constateert dat Aannemer gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst het percentage, genoemd als verplichting in artikel 10.1, niet haalt, Partijen in overleg treden. Op basis van dit overleg:
- stellen Partijen de oorzaken vast voor het niet behalen van het genoemde percentage door Aannemer;
 - stellen Partijen maatregelen vast voor het verbeterd nakomen van de verplichting tot "social return" door Aannemer;
- 10.5 Het overleg beschreven in artikel 10.4 laat de mogelijkheid voor Opdrachtgever tot het opleggen van de sancties genoemd in leden 10.6 en 10.7 van dit artikel onverlet.
- 10.6 Als Aannemer de verplichting genoemd in artikel 10.1 niet nakomt, kan Opdrachtgever naar rato van de bijdrage social return die Aannemer moest doen, betalingen inhouden of storeren op de waarde van de Nadere Opdrachten onder de Raamovereenkomst.

- 10.7 De inhouding of storneren genoemd in artikel 10.6 vindt niet plaats als het voldoen aan de verplichting genoemd in artikel 10.1 buiten de schuld van Aannemer om niet lukt(e). Aannemer dient dan aannemelijk te maken dat er geen geschikte kandidaten zijn gevonden. De bewijslast rust te allen tijde bij Aannemer.

11. Kwaliteit

- 11.1 Aannemer is verantwoordelijk voor zowel de kwaliteitsbeheersing van alle Werken als voor de kwaliteit van de resultaten van de Werken en van de bijbehorende documenten.
- 11.2 Aannemer legt conform de implementatieplanning (werkomschrijving hoofdstuk 6.1) een kwaliteitsplan voor alle facetten van de werkzaamheden uit de Raamovereenkomst ter goedkeuring voor aan Opdrachtgever conform NEN-EN-ISO 9001:2015 of gelijkwaardig.
- 11.3 Opdrachtgever beslist zo spoedig mogelijk omtrent de acceptatie van het (samenstel van) kwaliteitsplan en deelt haar beslissing schriftelijk aan de Aannemer mee. De beslissing zal bij het eerste kwaliteitsplan uiterlijk 6 weken na indiening meegedeeld worden. Bij een volgend kwaliteitsplan zal de beslissing binnen 10 werkdagen meegedeeld worden.
- 11.4 Ingeval van acceptatie wordt door Opdrachtgever een verklaring van geen bezwaar afgegeven. Aannemer blijft verantwoordelijk voor de inrichting van zijn processen.
- 11.5 Acceptatie wordt slechts aan het kwaliteitsplan onthouden, indien uit de inhoud blijkt dat niet aan de uit de overeenkomst voortvloeiende eisen wordt voldaan. Indien acceptatie wordt onthouden wordt Aannemer met redenen hiervan schriftelijk in kennis gesteld.
- 11.6 Aannemer legt in dat geval zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 10 werkdagen, een nieuw kwaliteitsplan ter acceptatie aan Opdrachtgever voor. Ten aanzien van de beslissing op het nieuwe kwaliteitsplan is het bepaalde in artikel 11.3 van overeenkomstige toepassing.
- 11.7 Aannemer mag voor kwaliteitsplannen geen extra kosten in rekening brengen.
- 11.8 Aannemer verstrekt Opdrachtgever desgevraagd alle relevante documenten waarnaar in het kwaliteitsplan wordt verwezen.
- 11.9 Het kwaliteitsplan bestaat tenminste uit, maar is niet gelimiteerd tot:
- Beschrijving van de project specifieke management processen.
 - De methoden en de wijze waarop met de onderaannemers, Opdrachtgever Aannemer en gebruiker(s) wordt gecommuniceerd en overlegstructuren worden vormgegeven.
 - Beschrijving van de inrichting van het risicomanagement ten aanzien van risico's voor Opdrachtgever, gebruikers van het object (of land) en door of namens Aannemer in te zetten personeel.
 - Beschrijving van alle project specifieke werkprocessen en interacties tussen werkprocessen en alle bijbehorende activiteiten.
 - Beschrijving van de wijze hoe Aannemer zijn onderaannemers toetst op het borgen van veiligheid (risicobeheersing).
 - De wijze waarop Aannemer de veiligheidscertificering van de onderaannemers toetst.
 - Beschrijving van de wijze waarop onderaannemers voldoen aan het veiligheidssysteem van Aannemer.
 - De wijze waarop de resultaten van de activiteiten worden geverifieerd en gevalideerd.
 - Beschrijving van de wijze waarop de resultaten van de dienstverlening navolgbaar worden geregistreerd en aantoonbaar en herleidbaar worden gedocumenteerd, waarbij specifiek aandacht wordt gevraagd voor administratieve afhandeling van processen.

- Een overzicht van alle middelen, waaronder inbegrepen mensen, materialen, materieel, milieu, infrastructuur en financiële middelen die noodzakelijk zijn voor de contract specifieke processen en de momenten waarop ze ingezet worden, ten behoeve van het voldoen aan alle eisen uit Raamovereenkomst.
 - Inzicht geven in:
 - De projectorganisatie (organogram),
 - De competenties, taken, (proces)verantwoordelijkheden, bevoegdheden en mandaten inclusief personele vervanging.
 - De veiligheidsorganisatie.
 - De competenties, taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en veiligheidsopleiding van de aangestelde veiligheidsdeskundige.
- 11.10 De Opdrachtgever is in het kader van toezicht op de uitvoering van de uit te voeren werkzaamheden en het contract specifieke kwaliteitsplan bevoegd tot het uitvoeren van keuringen, teneinde te beoordelen of Aannemer het geen is vastgelegd in artikel 11.9 op overeenkomstige wijze uitvoert en naleeft.
- 11.11 In aanvulling op de keuringen als bedoeld in artikel 11.10 is de Opdrachtgever tevens bevoegd tot het uitvoeren van contractgerichte kwaliteitsaudits bij de Aannemer, teneinde te bepalen of het contract specifieke kwaliteitsplan van de Aannemer functioneert. Deze audits worden ten minste 3 werkdagen van tevoren bij de Aannemer gemeld. De resultaten worden schriftelijk aan de Aannemer overlegd.
- 11.12 De Aannemer stelt de Opdrachtgever zo spoedig mogelijk doch uiterlijk 5 werkdagen na ontvangst van de auditresultaten schriftelijk op de hoogte van de maatregelen die zijn genomen om de eventueel bij de audits geconstateerde tekortkomingen op te heffen.
- 11.13 Indien noodzakelijk zal de Aannemer zijn kwaliteitsplan naar aanleiding van de audits aanpassen en ter acceptatie voorleggen aan de Opdrachtgever.

12. Innovatie en ontwikkeling

- 12.1 Partijen zullen te allen tijde actief participeren in verbeterinitiatieven ten behoeve van onderwerpen zoals, maar niet gelimiteerd tot:
- Building Information Modelling (BIM);
 - Technische, administratieve en financiële webbased applicatie(s) voor samenwerking Partijen;
 - Veiligheid;
 - Duurzaamheid en circulariteit;
 - RVB BOEI, technische inventarisatie en inspectie.
- 12.2 Deze verbeterinitiatieven zullen, voor zover deze geen onderdeel zijn van de Raamovereenkomst, via het verstrekken van een Nadere Opdracht worden geïmplementeerd en geïntegreerd. (zie artikel 3 van deze voorwaarden)

13. Aanvullende Administratieve Bepalingen, van toepassing zijnde voorschriften en tegenstrijdige bepalingen

- 13.1 In aanvulling op paragraaf 2 lid 2 van de UAV 2012 geldt: Daar waar een publicatie zonder datum is vermeld in een Offerteaanvraag, is deze publicatie van toepassing zoals deze drie maanden voor de dag van verzending van die Offerteaanvraag luidt.
- 13.2 Directie
Ingevolge het bepaalde in paragraaf 3, lid 2 van de UAV 2012 deelt de Opdrachtgever mee dat er geen personen zullen worden aangewezen die als Directie optreden. De Opdrachtgever treedt daar, waar in de Werkomschrijving sprake is van de Directie, in haar plaats.

13.3 Wet arbeid vreemdelingen

- 13.3.1 Onder verwijzing naar paragraaf 6, lid 11 van de UAV 2012 wordt Aannemer geacht bekend te zijn met hetgeen in de Wet arbeid vreemdelingen (Wav) bepaald is omtrent het verbod om vreemdelingen in Nederland arbeid te laten verrichten zonder tewerkstellingsvergunning. Aannemer leeft de bepalingen van de Wav na, alsmede deze bepaling. Bij elke bouwvergadering zorgt Aannemer ervoor dat "de naleving van de Wav" wordt geagendeerd, besproken en opgenomen in het verslag.
- 13.3.2 Aannemer wijst iedere door hem bij de uitvoering van het Werk gecontracteerde onderaannemer schriftelijk op de bepalingen van de Wav en verplicht de onderaannemer de bepalingen van de Wav na te leven en deze bepaling op te nemen in door hem te sluiten onderaannemings-overeenkomsten. Alle aan de (niet)naleving verbonden gevolgen en kosten zijn voor rekening van Aannemer. Aannemer stelt mede namens Opdrachtgever de identiteit vast van alle op het Werk aanwezige vreemdelingen als bedoeld in artikel 15 Wav en controleert de identiteitsbewijzen en de tewerkstellingsvergunningen van deze vreemdelingen op echtheid en geldigheid. Aannemer bewaart mede namens de Opdrachtgever kopieën van deze documenten in zijn administratie als bedoeld in artikel 15 Wav tot tenminste 5 (vijf) jaar na het einde van het kalenderjaar waarin de oplevering plaatsvindt. Aannemer kan hierbij gebruikmaken van elektronische middelen.
- 13.3.3 Opdrachtgever, dan wel de door hem aangewezen persoon, kan op ieder willekeurig moment de naleving door Aannemer van de Wav controleren. Op eerste verzoek van Opdrachtgever, dan wel de door hem aangewezen persoon, zal Aannemer onverwijld de betreffende administratie en (opgeslagen) documenten overleggen. Bij welke overtreding van de Wav dan ook, geconstateerd door de Inspectie SZW of enig ander orgaan, komen boetes die daaruit voor Opdrachtgever voortvloeien, voor rekening van Aannemer en vrijwaart Aannemer Opdrachtgever ter zake.
- 13.3.4 Opdrachtgever zal deze boetes aan Aannemer doorbelasten en Aannemer zal deze op eerste verzoek aan Opdrachtgever vergoeden dan wel zal Opdrachtgever deze boetes verrekenen met de eerstvolgende (termijn)betaling(en) door Opdrachtgever aan Aannemer te doen, zonder dat deswege een ingebrekestelling nodig is en ongeacht een eventueel bezwaar of beroep van Aannemer tegen de opgelegde boete.
- 13.3.5 Het voorgaande laat alle overige rechten en aanspraken van Opdrachtgever onverlet.

13.4 Wet aanpak schijnconstructies

- 13.4.1 Onder verwijzing naar paragraaf 6, lid 11 van de UAV 2012 houdt Aannemer zich bij de uitvoering van het Werk aan de geldende wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsvoorwaarden en aan de CAO die voor hem van toepassing is.
- 13.4.2 Aannemer legt alle arbeidsvoorwaardelijke afspraken ten behoeve van de uitvoering van het Werk op een inzichtelijke en toegankelijke wijze vast.
- 13.4.3 Aannemer verschaft desgevraagd en onverwijld aan bevoegde instanties toegang tot deze arbeidsvoorwaardelijke afspraken en werkt mee aan controles, audits en/of loonvalidatie.

- 13.4.4 Aannemer verschaft desgevraagd en onverwijld aan Opdrachtgever, dan wel aan de door hem aangewezen persoon, toegang tot de onder §14.4.3. genoemde arbeidsvoorwaardelijke afspraken indien Opdrachtgever dit noodzakelijk acht in verband met het voorkomen of de behandeling van een loonvordering aangaande verrichte arbeid ten behoeve van de uitvoering van het Werk.
- 13.4.5 Aannemer is verplicht om deze bepaling in eventueel door hem af te sluiten (onderaannemings)overeenkomsten op te nemen en de onderaannemer en/of andere partijen te verplichten deze bepaling in eventueel door hen af te sluiten (onderaannemings)overeenkomsten op te nemen.
- 13.5 Milieu-incidenten of milieucalamiteiten
 - 13.5.1 In geval van milieu-incidenten of milieucalamiteiten dienen de contactpersonen als benoemd in artikel 6.2 op de hoogte te worden gesteld.
- 13.6 Belangenverstrengeling, omkoping en contacten
 - 13.6.1 Aannemer zal aan Opdrachtgever, zijn personeel of vertegenwoordigers, noch aan derden, aanbieden c.q. toezeggen, voor henzelf of enige andere Partij, enige schenking, beloning, compensatie of profijt van welke aard dan ook die uitgelegd kan worden als een onwettige praktijk.
 - 13.6.2 Het is daarnaast verboden op enigerlei wijze gebruik te maken van de diensten van medewerkers van Opdrachtgever, bij of in het kader van werkzaamheden die direct dan wel indirect worden of kunnen worden uitgevoerd.
 - 13.6.3 Indien blijkt dat Aannemer in strijd heeft gehandeld met voornoemde, dan kan Opdrachtgever de Raamovereenkomst zonder ingebrekestelling geheel of gedeeltelijk met onmiddellijke ingang ontbinden, dit zonder tot enige schadevergoeding te zijn gehouden.
- 13.7 Oude bouwstoffen
 - 13.7.1 De volgende uit het Werk komende oude bouwstoffen worden eigendom van de aannemer, die door deze, tenzij anders overeengekomen, moeten worden weggevoerd:
de uit het Werk komende oude bouwstoffen die niet vallen onder de definitie van afvalstoffen zoals bedoeld in de Wet Milieubeheer.
Aannemer dient ervoor zorg te dragen dat zo min mogelijk vrijkomende oude bouwstoffen verworden tot afvalstoffen.
 - 13.7.2 De oude bouwstoffen welke vallen onder de definitie van afvalstoffen als bedoeld in de Wet milieubeheer blijven eigendom van de opdrachtgever.
 - 13.7.3 Oude bouwstoffen welke vallen onder de definitie van afvalstoffen als bedoeld in de Wet Milieubeheer moeten door en op kosten van de aannemer van het werkterrein worden afgevoerd. Het afvoeren van de afvalstoffen vallend onder de Wet Milieubeheer moet worden uitgevoerd door een erkende vervoerder die voorkomt op de VIHB-lijst van nationaal erkende afvalvervoerders, volgens de Wet Milieubeheer en het Besluit inzamelen afvalstoffen naar, en in eigendom worden overgedragen aan, een door het bevoegd gezag erkende verwerkingsinrichting of inzamelaar. Hiervan verstrekt de aannemer de directie binnen 14 dagen een bewijs van ontvangst van de afgegeven materialen.

- 13.7.4 Teerhoudende verhardingen dienen conform de vigerende richtlijnen verwijderd te worden en voor thermische verwerking door en op kosten van de aannemer afgevoerd te worden van het werkterrein naar een door het bevoegd gezag erkende thermische verwerkingsinrichting.
- 13.7.5 Het Rijksvastgoedbedrijf, als eigenaar/primaire ontdoener van de afvalstoffen in de zin van de Wet Milieubeheer, vraagt de Aannemer dan wel een door hem voor dit doel in te schakelen derde, op te treden als bemiddelaar in de zin van art. 10.55 van de Wet Milieubeheer en vanuit die hoedanigheid namens het Rijksvastgoedbedrijf met betrekking tot het administratieve proces rondom de vrijkomende afvalstromen op te treden, te weten het ondertekenen van het acceptatie- en omschrijvingsformulier en het ondertekenen van begeleidingsbrieven. Aannemer dan wel de in te schakelen derde dient hiertoe geregistreerd te staan als bemiddelaar op de VIHB-lijst. De Aannemer verstrekt de directie binnen 14 dagen een bewijs van ontvangst van de afgegeven materialen.
- 13.8 Ongevallen
Aannemer moet Opdrachtgever direct op de hoogte stellen van alle ongevallen of ARBO veiligheidsincidenten op het werkterrein, met verstrekking van alle ter zake doende inlichtingen. Aannemer is niet gerechtigd hierover mededelingen of informatie te verstrekken aan derden zonder nadrukkelijke en schriftelijke toestemming van Opdrachtgever, tenzij het de Inspectie-SZW betreft.
- De melding dient plaats te vinden via telefoonnummer **0800-8991103** of postbus.RVB.meldpunt.veiligheid@rijksoverheid.nl, terwijl ook de contactpersoon van het betreffende object op de hoogte gesteld moet worden.
- 13.9 Geheimhouding
- 13.9.1 Aannemer zal bovendien strikte vertrouwelijkheid in acht nemen ter zake van alle informatie welke hem bekend is van Opdrachtgever en het aan hem in opdracht gegeven Werk. De informatie welke hem ter beschikking staat, zal hij niet aan derden ter beschikking stellen en aan zijn personeel slechts bekend maken voor zover dit nodig is voor het verrichten van de overeengekomen te verrichten Werken.
- 13.9.2 Aannemer zal zijn personeel en eventueel personeel van onderaannemers verplichten deze geheimhoudingsbepalingen na te leven.
- 13.9.3 Bij schending van de geheimhoudingsverplichting door Aannemer of onderaannemers of personeel van dezen, is een boete verschuldigd aan Opdrachtgever ter hoogte van maximaal € 50.000,- per gebeurtenis. Deze boete laat de overige rechten van Opdrachtgever waaronder die op schadevergoeding (voorzover het schadebedrag hoger is dan de verschuldigde boete) op grond van de wet onverlet.
- 13.9.4 Aannemer geeft geen persberichten uit en doet geen andere openbare mededelingen met betrekking tot de Raamovereenkomst dan na voorafgaande toestemming van Opdrachtgever. Aan zijn toestemming kan de Opdrachtgever voorwaarden verbinden.
- 13.9.5 Na beëindiging van de Raamovereenkomst stelt Aannemer gegevens die hij in het kader van de uitvoering van de Raamovereenkomst onder zich heeft op eerste verzoek van Opdrachtgever onverwijld aan Opdrachtgever ter

beschikking, met uitzondering van die gegevens die Aannemer op grond van wet- en/of regelgeving en/of de op Aannemer toepasselijke en algemeen aanvaarde beroepsregels onder zich dient te houden.

13.10 Gegevensbescherming

Zonder schriftelijke toestemming van Opdrachtgever is het verzamelen, vastleggen en distribueren van gegevens van Opdrachtgever en het verstrekken van informatie van het Werk aan derden niet toegestaan.

13.11 Duurzaamheid

De Aannemer moet het werk zodanig uitvoeren dat het Energieprestatiecertificaat van elk object/locatie verbetert of tenminste gelijk blijft. Om dit te realiseren moet de Aannemer bij zijn voorstellen tot (integrale) vervangingen op "Natuurlijk Momenten" als minimumeis de "blauwe lijn" uit de energie- en duurzaamheidstabel zoals opgenomen in het handboek RVB BOEI ® hanteren.

Vervangingsvoorstellen die de energetische prestatie verbeteren moeten in de vervangingsplanning worden beschreven en vastgelegd. Indien een verbetervoorstel wordt geaccepteerd door de Opdrachtgever moet door de Aannemer de technische haalbaarheid, de economische haalbaarheid en de terugverdientijd middels een Businesscase worden aangetoond. Hiervoor zal de Opdrachtgever een rekentool (Businesscaseformat Energie Ingrepen) ter beschikking stellen.

Indien er maatregelen zijn uitgevoerd die een verbetering van het Energieprestatiecertificaat tot gevolg hebben moet de Aannemer zorgdragen voor het opstellen van een nieuw Energieprestatiecertificaat.

De kosten voor het opstellen van een Businesscase en het opstellen van een nieuw Energieprestatiecertificaat worden geoffreerd conform de in het prijzenboek (bijlage R.04) opgegeven uurtarieven voor correctief onderhoud.

13.12 Verwerking persoonsgegevens

Voor zover Aannemer als verwerker bedoeld in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in het kader van de uitvoering van de Raamovereenkomst persoonsgegevens voor Opdrachtgever verwerkt, garandeert Aannemer de toepassing van passende technische en organisatorische maatregelen, opdat de verwerking aan de vereisten van de AVG voldoet en de bescherming van de betrokkenen is gewaarborgd. Aannemer verwerkt persoonsgegevens uitsluitend in opdracht en op basis van schriftelijke instructies van Opdrachtgever behoudens afwijkende wettelijke voorschriften. Partijen regelen de verwerking van persoonsgegevens door Aannemer ten behoeve van Opdrachtgever bij overeenkomst.

13.13 Geschillen

In afwijking van artikel 49 van de UAV 2012, zal ieder geschil tussen Partijen ter zake van de Raamovereenkomst bij uitsluiting worden voorgelegd aan de daartoe bevoegde rechter in het arrondissement Den Haag, tenzij Partijen alsnog een andere vorm van geschillenbeslechting zullen overeenkomen.

14. Slotbepaling, overige herzieningsclausules en ondertekening

14.1 Afwijkingen van de Raamovereenkomst zijn slechts bindend voor zover zij uitdrukkelijk tussen Partijen schriftelijk zijn overeengekomen.

14.2 **Deze overeenkomst kan worden aangepast indien:**

- De Raamovereenkomst kent een optie tot verlenging van twee maal twee jaar;
- De Raamovereenkomst kent een mogelijkheid om de door Aannemer geoffreerde prijzen te indexeren, zoals opgenomen in artikel 4.9 van de Voorwaarden voor de Raamovereenkomst;

- Opdrachtgever kan door wijzigingen in (vastgoed)beleid per perceel Defensielocaties aan de lijst toe voegen, dan wel verwijderen. Daarnaast kunnen door het voorgaande tevens Defensielocaties tussen de percelen onderling verschoven worden;
- Opdrachtgever kan door wijzigingen in het beleid t.a.v. de onderhoudsplicht door het Rijksvastgoedbedrijf, voor de installaties die tot de scope van deze overeenkomst behoren, installaties toevoegen, dan wel verwijderen. De Aannemer kan aan genoemde aantallen geen rechten ontleen;
- De Raamovereenkomst kan worden gewijzigd indien er voor Defensielocaties een pilotproject voor geïntegreerde contracten gestart en opgedragen wordt. Het gaat naar verwachting om (maximaal) drie Defensielocaties. Vanaf het moment van ingang van een dergelijk contract betreffende een pilotproject, zullen de betreffende werkzaamheden geen onderdeel meer uitmaken van deze Raamovereenkomst. De Opdrachtgever zal tenminste een half jaar voordat een dergelijke situatie zich voordoet, de Aannemer daarvan in kennis stellen;
- Indien de Opdrachtgever overgaat naar een ander systeem van registratie van gegevens in het kader van centralisatie van het beheer van technische (installatie)gegevens en daarmee installatiegegevens op een andere wijze beschikbaar stelt of andere gegevens vraagt van Aannemer. De Opdrachtgever zal tenminste een half jaar voordat een dergelijke situatie zich voordoet, de Aannemer daarvan in kennis stellen;
- Indien de Opdrachtgever overgaat naar een digitale communicatietool. De Opdrachtgever zal tenminste een half jaar voordat een dergelijke situatie zich voordoet, de Aannemer daarvan in kennis stellen

15. Bijlagen

De onderstaande bijlagen maken een onlosmakelijk onderdeel uit van de Raamovereenkomst:

Bijlage R.00	Begrippen Raamovereenkomst
Bijlage R.01:	Uniforme Administratieve Voorwaarden 2012
Bijlage R.02:	Motivering afwijkingen op de UAV 2012
Bijlage R.03:	Werkomschrijving
Bijlage R.04:	Inschrijving Aannemer inclusief ingevuld Prijzenboek
Bijlage R.05:	Concept model Offerteaanvraag
Bijlage R.05a:	Concept calculatie model
Bijlage R.06:	Verantwoordingsformulier social return
Bijlage R.07:	Agenda Kwartaal overleg en de op te leveren stukken Aannemer (management rapportage, na gunning)
Bijlage R.08:	Beschrijving KPI's / kortingen
Bijlage R.09:	Toegangsregeling, werkwijze
Bijlage R.10:	Nota's van Inlichtingen
Bijlage R.11:	Vervallen
Bijlage R.12:	Indexatie methodiek
Bijlage R.13:	Optioneel: Verslag verificatiegesprek